Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра права

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о.проректора ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____ Володимир ШКОЛЬНІКОВ
«01» 10 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни ВК 2.5

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ’Я

підготовки третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

галузі знань І «Охорона здоров’я і соціальне забезпечення»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності І1 Стоматологія

(шифр і назва спеціальності)

2026 рік

Робоча програма з дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я»
підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
«01» 10 2026 року

Розробники:
доцент кафедри права
Раїса ЖАРЛІНСЬКА
доцент кафедри права
Валентина ЗВЕРХОВСЬКА
доцент кафедри права
Оксана АДАМЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права
Протокол № 1 від «01» 10 2026 року

В.о. завідувача кафедри права, доцент Оксана АДАМЧУК
«01» 10 2026 року

Схвалено методичною радою медико-теоретичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі знань I Охорона здоров'я і соціальне забезпечення

Протокол від "01" 10 2026 року № 2
"01" 10 2026 року

В.о.голови _____ (проф. ЗВО Олександр ОЧЕРЕДЬКО)
(підпис) (ім'я, прізвище)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» складена відповідно до

Освітньо-наукової програми

Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова

на третьому (освітньо-науковому рівні)

галузі знань І «Охорона здоров'я і соціальне забезпечення»

спеціальності І1 «Стоматологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту»). Аспіранту винесені питання регулювання інтелектуальної діяльності як складової творчого процесу та захисту результатів інтелектуальної діяльності згідно з встановленими вимогами закону, формування навичок щодо аргументованого прийняття правомірних рішень для забезпечення ефективного функціонування об'єктів правової охорони.

Програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації, і розрахована на 1,5 кредити, які засвоюються протягом 2 року.

Статус навчальної дисципліни: професійно-вибіркова

Предметом вивчення навчальної дисципліни є законодавство України, а також міжнародні джерела права інтелектуальної власності та міжнародні організації, що опікуються правовою охороною інтелектуальної власності.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на ІІ рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Медична етика та деонтологія, Культура мови лікаря: термінологічний аспект, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь в сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з

інтелектуальною власністю, опанування правового механізму їх регулювання, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та їх правонаступників як в Україні, так і в зарубіжних державах.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час провадження інтелектуальної діяльності.

1.3. Аспіранти повинні:

Знати: понятійний апарат правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності; його систему й сутність; структуру національної системи охорони інтелектуальної власності; особливості об'єктів та правового положення суб'єктів, порядок їх кваліфікації; правові форми використання майнових прав та розпорядження ними; підстави, способи та порядок захисту від контрафактних дій;

Вміти: визначати умови надання правової охорони; застосовувати чинне законодавство, аналізувати його недоліки; вирішувати проблемні ситуації, оформлювати кваліфікаційні документи; надавати кваліфіковану допомогу авторам та іншим суб'єктам права інтелектуальної власності; вести договірну та претензійну роботи; слідкувати за використанням майнових прав тими, хто ними не володіє, й виявляти їх порушення; виявляти та ідентифікувати об'єкти інтелектуальної власності в залежності від існуючої системи класифікації; застосовувати підходи, ефективні методи, алгоритм оцінки об'єктів права інтелектуальної власності та механізм їх введення у господарський обіг; кваліфіковано та результативно застосовувати міжнародні правові механізми задля захисту прав людини, інтересів юридичної особи, суспільства, держави.

Програмні результати навчання (РН):

РН1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

РН2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

РН4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження

РН5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження

РН6 Виконувати оригінальне наукове дослідження

РН7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників

РН8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності

РН9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження

РН10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство

РН11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій

Очікувані результати навчання з дисципліни:

- використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів приватного права щодо оволодіння фундаментальними знаннями стосовно правової природи інститутів інтелектуального права, вміння розмежовувати способи правової охорони відповідних інститутів.
- розвинути навички підготовки правових висновків та консультацій щодо проблемних ситуацій, пов'язаних із правовою охороною прав суб'єктів інтелектуальних правовідносин.
- застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур цивільного, господарського, адміністративного судочинств в Україні при вирішенні спорів щодо захисту прав в сфері авторського, патентного права, інститутів засобів індивідуалізації та об'єктів з локальною новизною.
- критично оцінювати ефективність захисту прав, свобод та інтересів при вирішенні спорів, пов'язаних із охороною прав інтелектуальної власності.
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи щодо доцільності використання тих чи інших форм охорони прав інтелектуальної власності.
- проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження з метою формування навичок щодо обрання найбільш оптимальних та ефективних форм та способів захисту прав інтелектуальної власності.
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності щодо аналізу окремих інститутів інтелектуальної власності із використанням відкритих баз даних у мережі Інтернет, відповідних реєстрів, інформаційних матеріалів Національного органу інтелектуальної власності тощо.
- генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології щодо правової охорони інтелектуальної власності, зокрема із використанням судових реєстрів іноземних держав, міжнародних реєстрів об'єктів інтелектуальної власності.
- використовувати передові знання і методики в сфері охорони інтелектуальної власності у процесі науково-дослідної діяльності.
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу, враховуючи положення та вимоги Угоди про асоціацію із необхідністю вироблення

практичних навичок щодо вдосконалення механізмів правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів інтелектуального права з метою систематизації та уніфікації форм правової охорони інтелектуальної власності.

2. Програма навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
«Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я»	Модуль 1	45	1,5	22	8	15

Змістовий модуль

Тема 1. Інтелектуальна діяльність як об'єкт правової охорони. Види інтелектуальної діяльності. Право інтелектуальної власності як цивільно-правовий інститут. Юридична природа права інтелектуальної власності. Генезис правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності від привілеїв до прав. Основні теорії суб'єктивного права на результат творчості. Генезис терміну «інтелектуальна власність». Структура інтелектуальної власності. Об'єктивне право інтелектуальної власності: поняття, загальна характеристика, джерела. Суб'єктивне право інтелектуальної власності: поняття, зміст та юридичні властивості. Державна система охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні.

Тема 2. Об'єкти права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Інститут права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права і суміжних прав. Інститут права інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості. Інститут права інтелектуальної власності на комерційні позначення. Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Особливості створення об'єктів інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Поняття суб'єктів права інтелектуальної власності. Класифікація суб'єктів права інтелектуальної власності. Творець (автор, винахідник, виконавець). Похідні і допоміжні суб'єкти. Автори як творці об'єктів права інтелектуальної власності. Правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності. Права і обов'язки суб'єктів права інтелектуальної власності, що випливають з охоронних документів.

Тема 4. Договори у сфері інтелектуальної власності. Передача прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Авторські договори. Передача прав за авторськими договорами. Договори у сфері науково-технічної діяльності. Договори на використання об'єктів права промислової власності. Види

ліцензій. Ліцензійні договори. Порядок укладання ліцензійних договорів. Ліцензійні платежі. Платіж у формі роялті. Паушальний платіж. Комбінований платіж.

Тема 5. Захист права інтелектуальної власності в Україні. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності в рамках Угоди TRIPS.

Тема 6. Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності. Історія розвитку міжнародної системи охорони інтелектуальної власності. Міжнародні організації з охорони прав на інтелектуальну власність. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Міжнародні конвенції про охорону авторського права та суміжних прав. Міжнародно-правова охорона промислової власності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Інтелектуальна діяльність як об'єкт правової охорони. Види інтелектуальної діяльності. Право інтелектуальної власності як цивільно-правовий інститут. Юридична природа права інтелектуальної власності. Генезис правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності від привілеїв до прав. Основні теорії суб'єктивного права на результат творчості. Генезис терміну «інтелектуальна власність». Структура інтелектуальної власності. Об'єктивне право інтелектуальної власності: поняття, загальна характеристика, джерела. Суб'єктивне право інтелектуальної власності: поняття, зміст та юридичні властивості. Державна система охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні.	6	4	-	2
Об'єкти права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Інститут права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права і суміжних прав. Інститут права інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості. Інститут права інтелектуальної власності на комерційні позначення. Оформлення прав на об'єкти	8	4	2	2

інтелектуальної власності. Особливості створення об'єктів інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.				
Суб'єкти права інтелектуальної власності. Поняття суб'єктів права інтелектуальної власності. Класифікація суб'єктів права інтелектуальної власності. Творець (автор, винахідник, виконавець). Похідні і допоміжні суб'єкти. Автори як творці об'єктів права інтелектуальної власності. Правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності. Права і обов'язки суб'єктів права інтелектуальної власності, що випливають з охоронних документів.	9	4	2	3
Договори у сфері інтелектуальної власності. Передача прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Авторські договори. Передача прав за авторськими договорами. Договори у сфері науково-технічної діяльності. Договори на використання об'єктів права промислової власності. Види ліцензій. Ліцензійні договори. Порядок укладання ліцензійних договорів. Ліцензійні платежі. Платіж у формі роялті. Паушальний платіж. Комбінований платіж.	9	4	2	3
Захист права інтелектуальної власності в Україні. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності в рамках Угоди TRIPS.	9	4	2	3
Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності. Історія розвитку міжнародної системи охорони інтелектуальної власності. Міжнародні організації з охорони прав на інтелектуальну власність. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Міжнародні конвенції про охорону авторського права та суміжних прав. Міжнародно-правова охорона промислової власності.	4	2	-	2
Усього	**45**	**22**	**8**	**15**

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Інтелектуальна діяльність як об’єкт правової охорони	4
2.	Класифікація об’єктів права інтелектуальної власності.	4
3.	Поняття і класифікація суб’єктів права інтелектуальної власності.	4
4.	Договори у сфері інтелектуальної власності	4
5.	Захист права інтелектуальної власності в Україні	4
6.	Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності	2
	Разом	**22**

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Класифікація об’єктів права інтелектуальної власності.	2
2	Поняття і класифікація суб’єктів права інтелектуальної власності.	2
3	Договори у сфері інтелектуальної власності	2
4	Захист права інтелектуальної власності в Україні	2
	Разом	8

6.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Інтелектуальна діяльність як об’єкт правової охорони	2
2	Класифікація об’єктів права інтелектуальної власності.	2
3	Поняття і класифікація суб’єктів права інтелектуальної власності.	3
4	Договори у сфері інтелектуальної власності	3
5	Захист права інтелектуальної власності в Україні	3
6	Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності	2
	Разом	**22**

7. Індивідуальні завдання: Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки, подання заявки та оформлення патенту України на винахід, підготовка доповідей на засіданнях наукових конференцій, підготовка наукових статей, раціоналізаторських пропозиції, патентів, методичних рекомендацій, інформаційних листів, галузевих нововведень. Підготовка аплікаційного пакету документів, підготовка проектної заявки, розрахунок бюджету наукового проекту, написання резюме виконавців проекту та мотиваційного есе, підготовка індивідуальних заявок на конкурси та стипендіальні програми.

8. Завдання для самостійної роботи: Завдання для самостійної роботи регламентовані планом проведення самостійної роботи і передбачають самостійне оволодіння основами навчальної дисципліни «Правовий захист інтелектуальної власності».

9. Методи навчання: метод проблемного викладу (навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах), дослідницько-інноваційний (організація науковим керівником пошукової творчої діяльності аспірантів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань), вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу), наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація), пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації науковим керівником та її засвоєння аспірантами)

10. Методи оцінювання (контролю): індивідуальний, усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні, запитання у вигляді проблеми.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік. Підсумковий контроль аспіранта складається з суми балів поточного контролю.

12. Форма поточного контролю успішності навчання:

Оцінка з дисципліни «Правовий захист інтелектуальної власності» визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності аспіранта із відповідних тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 200-бальну шкалу.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань під час поточного та підсумкового контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться аспірантові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Система перерахунку балів отриманих аспірантами.

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант після засвоєння дисципліни, – 200 балів. ***Мінімальна кількість балів*** становить **122 бали.**

Результати складання аспірантом заліку фіксуються у відомості успішності із зазначеною кількістю балів та відміткою «зараховано» або «незараховано». Здобувачу освіти не зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	**A**	відмінно	зараховано
170-179,99	**B**	добре	
160-169,99	**C**		
141-159,99	**D**	задовільно	
122-140,99	**E**	задовільно	
60-121,99	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення (навчальний контент (конспект або презентації лекцій), плани практичних занять, самостійної роботи, методичні рекомендації, завдання або кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів)

14. Рекомендована література:

Основна

1. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник / За ред. П.М. Цибульова. К: УкрІНТЕУ, 2022. 276 с.
2. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
3. Право інтелектуальної власності України: підручник, 2023. 540 с. https://jurkniga.ua/contents/pravo-intelektualnoyi-vlasnosti-pidruchnik.pdf?srsltid=AfmBOordcr7b8ESJMcpOVZR11n6cMf18-yKC13BLawiUfjygOs4gWIxN
4. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підопригори, О.Д.Святоцького. 2-ге вид., переробл. та допов. К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2021. 672с.
5. Шишка О.Р., Шишка Р.Б., Фелик В.І., Макаришева Т.С. Право інтелектуальної власності України: підручник. Київ: Юркнига, 2025. 620 с.

Нормативно-правові акти

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Офіційний вісник України.2001.№ 21.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801XII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4.Ст. 19.
4. Закон України Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. URL: http://zakon2.rada.gov.ua.
5. Закон України Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав
6. Закон України Про охорону прав на промислові зразки
7. Закон України Про охорону прав на знаки для товарів і послуг
8. Закон України Про правову охорону географічних зазначень
9. Закон України Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів
10. Закон України Про авторське право і суміжні права
11. Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності
12. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року
13. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року

14. Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків 1925 року.
15. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 року.
16. ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення
17. ДСТУ 3575-97 Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення.
18. Постанова №5 Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». URL: http://www.scourt.gov.ua/

Допоміжна

1. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: 36. наук, статей / За ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2022. 424с.
2. Захист прав інтелектуальної власності: досвід Сполучених Штатів Америки. Зб. документів, матеріалів, статтей /За заг. ред. О.Д.Святоцького. К.: Видавничий центр “Ін Юре”, 2023. 368 с.
3. Азимов Ч.Н. Основи патентного права України. Харьків, 2020.
4. Бошицький Ю.Л., Козлова О.О., Андрощук Г.О. Комерційні найменування: основні правові аспекти. Наук.-практ. вид. – К.: «Юридична думка», 2022. 216 с.
5. Зверховська В.Ф., Адамчук О. Ф., Жарлінська Р.Г., Вергелес К. М. Культурні цінності в охороні здоров'я як об'єкт права інтелектуальної власності. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки"*. 2025.№2. https://doi.org/10.25313/2520-2308-2025-2-10733
6. Jennifer Davis. Intellectual Property Law.Oxford University Press, 2023.
7. Договірне право України. Особлива частина: навч. посібник. За ред. О.В.Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2023. 1200 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: http://vnmu.edu.ua
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: http://library.vnmu.edu.ua
3. Презентації лекцій та інші методичні матеріали з дисципліни на Google - диску сайта кафедри: URL: http://forensic.vnmu.edu.ua/
4. http:// www.moz.gov.uahttp://www.moz.gov.ua/– офіційний сайт Міністерства охорони здоров’я України
5. http://www.rada.gov.ua.– офіційна веб–сторінка Верховної Ради України
6. http://www.kmu.gov.ua– офіційна веб–сторінка Кабінету Міністрів України
7. http://www.who.int – офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров’я.
8. https://ukrpatent.org/uk

15. Технічні засоби

1. Персональні комп’ютери, підключені до мережі.
2. Мультимедійний проектор.